

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1909.

Första Kammaren.

N:o 5.

Måndagen den 25 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr statsrådet *Swartz* aflemnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen den 7 augusti 1907, angående tillverkning och beskattning af maltdrycker m. m., samt

2:o) angående tullen å vin.

Justerades protokollet för den 18 i denna månad.

Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts den 23 innevarande januari bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar m. m.;

2:o) med förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster;

3:o) med förslag till lag om gemensamhetsfiske samt lag angående ändrad lydelse af 10, 13 och 14 §§ i lagen om rätt till fiske den 27 juni 1896;

4:o) med förslag till lag angående verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft ägande utslag m. m.; och

5:o) med förslag till lag, innefattande ändring i 12 kap. 3 § kyrkolagen.

Vid föredragning af den af herr *Petersson, Lorentz*, den 23 innevarande månad väckta och då bordlagda motion, n:o 9, angående skrifvelse till Konungen i fråga om åtgärder för folkuppfostringsväsendets utveckling i mera praktisk riktning, beslöt kammaren hänvisa denna motion till ett tillfälligt utskott.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet friherre *Palmstiernas* den 23 i denna månad bordlagda motion, n:o 10, om anslag till ersättning af Hans Maj:ts Konungens utgifter under år 1908 för officiella besök hos och mottagande af främmande statsöfverhufvud.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Hägglands* den 23 innevarande månad bordlagda motion, n:o 11, om ändring i gällande bestämmelser angående sparkasse- och därmed likartad räkning hos bankaktiebolag och solidariska bankbolag.

Afgåfvos och bordlades följande motioner:

n:o 12, af herr *Rudebeck* m. fl., om beviljande af ett statslån åt ostkustbanans aktiebolag;

n:o 13, af herr *Carlberg* m. fl., med förslag till ändrad lydelse af 2 § 1 mom. i förordningen angående skogsvårdsafgifter den 24 juli 1903;

n:o 14, af herr *Hildebrand* angående förbättring af de manliga postexpeditörernas aflöning;

n:o 15, af herr *Hildebrand*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till nytt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket;

n:o 16, af herr *Ekman* m. fl., angående statsbidrag för anläggande af en normalspårig järnväg mellan Säfsjöström och Nässjö;

n:o 17, af herr *Blomberg*, om inrättande af en personlig professur i paleontologi vid Uppsala universitet åt docenten Carl Wiman; och

n:o 18, af herr *Benedicks*, angående det hvilande grundlagsändringsförslaget om den politiska rösträtten.

Vid föredragning af de under dagen aflämnade kungl. propositionerna blefvo dessa på begäran bordlagda.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *von Mentzer*, under 14 dagar fr. o. m. den 26 innev. månad.
friherre *Lagerbring* från den 27 innev. januari till den 15 nästk.
februari.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,¹⁷ e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 26 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning af malt-drycker m. m.; samt

2:o) angående tullen å vin.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet följande nästlidne dag väckta och då bordlagda motioner:

n:o 12, af herr *Rudebeck* m. fl., om beviljande af ett statslån åt ostkustbanans aktiebolag;

n:o 14, af herr *Hildebrand*, angående aflöningsstat för postverket m. m.;

n:o 15, af herr *Hildebrand*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till nytt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket;

n:o 16, af herr *Ekman* m. fl., angående statsbidrag för anläggande af en normalspårig järnväg mellan Säfsjöström och Nässjö; samt

n:o 17, af herr *Blomberg*, om inrättande af en personlig professur i paleontologi vid Uppsala universitet åt docenten Carl Wiman.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet den af herr *Carlberg* m. fl. sistlidne dag afgifna, samma dag bordlagda motion, n:o 13, med förslag till ändrad lydelse af 2 § 1 mom. i förordningen angående skogsvårdsafgifter den 24 juli 1903.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet herr *Benedicks'* under gårdagen bordlagda motion, n:o 18, angående det hvilande grundlagsändringsförslaget om den politiska rösträtten.

Afgåfvos och bordlades nedannämnda motioner:

n:o 19, af herr *Trygger*, angående pension åt förre vaktmästaren P. G. Isaksson;

n:o 20, af herr *Cavalli* m. fl., om anslag för emottagande i Sverige af inbjudna franska parlamentsmedlemmar;

n:o 21, af friherre *Trolle*, om tilläggspension åt f. d. öfversten C. D. von Essen;

n:o 22, af friherre *Trolle* m. fl., om anslag åt föreningen för tillvaratagande af inhemskt svenska häststammar;

n:o 23, af herr *Trapp*, om anslag till utredning i fråga om inrättande genom statens försorg af en kommunal låneanstalt;

n:o 24, af herr *Trapp*, om åvägabringande af utredning i fråga om förvärfvande åt staten af Helsingborg—Hessleholms, Skåne—Smålands och Landskrona—Helsingborgs järnvägar;

n:o 25, af friherre *Falkenberg*, om löneförbättring för vaktmästare hos telegrafstyrelsen;

n:o 26, af herr *Rogberg*, angående förhöjdt anslag till vägunderhållet på landet;

n:o 27, af herr *Lindblad*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag om anslag till lokaler för krigshögskolan m. m.;

n:o 28, af herr *Hildebrand*, om anslag för undersökning af nykterhetslagstiftning i Amerikas förenta stater, Finland och Norge;

n:o 29, af grefve *von Rosen*, om anslag till undersökningar angående möjlighet att genom fiskodling i större skala främja fiskets utveckling inom mellersta Sveriges Östersjöområde;

n:o 30, af herr *Grundberg*, angående aflöningsförhöjning åt professorn i syfilidologi vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet;

n:o 31, af herr *Bergendahl*, om pension åt underlöjtnanten i flottans reserv J. Å. S. Lagerström;

n:o 32, af herr *Berggren*, om löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk inom Norrbottens län;

n:o 33, af herr *Hildebrand*, om revision af gällande bestämmelser angående försäljning af vin och starkare maltdrycker i stad;

n:o 34, af herrar *Clason* och *Björck*, med förslag till lag angående förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag;

n:o 35, af herrar *Liedberg* och *Hallin*, om utarbetande af förslag till gällande väglags ändring i visst syfte;

n:o 36, af herr *Rogberg*, med förslag till ändrad lydelse af 68 och 70 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 37, af herr *Lindblad*, med förslag till ändrad lydelse af 59 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 38, af herr *Ekelund*, om åvägabringande af effektiva lagbestämmelser för betryggande af skogens återväxt å område, hvarest besittningsrätt upplåtits åt utlänning;

n:o 39, af herr *Kinander*, med förslag om tillägg till § 7 i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855;

n:o 40, af friherre *von Schwerin*, om åstadkommande af utredning angående lämpligheten af bestämmelser om ursprungsbezeichnung å utländska ägg vid import till Sverige;

n:o 41, af herrar *Juhlin-Dannfelt* och *Odelberg, Theodor*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om anordnande af landtbrukshögskoleundervisning; samt

n:o 42, af herr *Bergström*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om undersökning i fråga om lämpligheten af statsbelöningar för märkligare framsteg på produktionens område.

Tisdagen den 26 Januari, e. m.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:
grefve *Wachtmeister, Axel*, under 14 dagar fr. den 27 innev.
herr *Hult* fr. o. m. den 30 innev. jan. t. o. m. den 15 nästk. februari.

Herr talmannen tillkännagaf, att anslag före kl. 2 e. m. utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 7 på aftonen.

Kammaren åtskildes kl. 2,30 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 26 Januari, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Herr *Lindblad* väckte en motion, n:o 43, med förslag till ändring i vissa delar af förordningen angående beviljning af fast egendom samt af inkomst.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 7,12 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Torsdagen den 28 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades protokollet för den 20 i denna månad.

Upplästes ett ingifvet läkareintyg af följande lydelse:

Att kontraktsprosten m. m. herr *Aug. Pettersson* i Österhaninge, som i dag insjuknat i hjärnblödning, genom denna sin sjukdom är tills vidare förhindrad att infinna sig vid Riksdagens sammanträden, intygas på heder och samvete.

Dalarö den 26 januari 1909.

Gustaf Heyman,
e. provinsialläkare.

Anmäldes och bordlades:

statsutskottets memorial n:o 1, med den till innevarande Riksdag afgifna berättelse af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning; äfvensom

bankoutskottets memorial n:o 1, med öfverlämnande af fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda den 26 innevarande månad afgifna och då bordlagda motioner:

n:o 19, af herr *Trygger*, angående pension åt förre vaktmästaren P. G. Isaksson;

n:o 20, af herr *Cavalli* m. fl., om anslag för emottagande i Sverige af inbjudna franska parlamentsmedlemmar;

n:o 21, af friherre *Trolle*, om tilläggspension åt f. d. öfversten C. D. von Essen;

n:o 22, af friherre *Trolle* m. fl., om anslag åt föreningen för tillvaratagande af inhemska svenska häststammar;

n:o 23, af herr *Trapp*, om anslag till utredning i fråga om inrättande genom statens försorg af en kommunal låneanstalt;

n:o 24, af herr *Trapp*, om åvägabringande af utredning i fråga om förvärfvande åt staten af Helsingborg—Hessleholms, Skåne—Smålands och Landskrona—Helsingborgs järnvägar;

n:o 25, af friherre *Falkenberg*, om löneförbättring för vaktmästare hos telegrafstyrelsen;

n:o 26, af herr *Rogberg*, angående förhöjdt anslag till vägunderhållet på landet;

n:o 27, af herr *Lindblad*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag om anslag till lokaler för krigshögskolan m. m.;

n:o 28, af herr *Hildebrand*, om anslag för undersökning af nykterhetslagstiftning i Amerikas förenta stater, Finland och Norge;

n:o 29, af grefve *von Rosen*, om anslag till undersökningar angående möjlighet att genom fiskodling i större skala främja fiskets utveckling inom mellersta Sveriges Östersjöområde;

n:o 30, af herr *Grundberg*, angående aflöningsförhöjning åt professorn i syfilidologi vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet;

n:o 31, af herr *Bergendahl*, om pension åt underlöjtnanten i flottans reserv J. Å. S. Lagerström, och

n:o 32, af herr *Berggren*, om löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk inom Norrbottens län.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Hildebrands* den 26 innevarande januari bordlagda motion, n:o 33, om revision af gällande bestämmelser angående försäljning af vin och starkare maltdrycker i stad.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet följande den 26 innevarande januari bordlagda motioner:

n:o 34, af herrar *Clason* och *Björck*, med förslag till lag angående förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag;

n:o 35, af herrar *Liedberg* och *Hallin*, om utarbetande af förslag till gällande väglags ändring i visst syfte;

n:o 36, af herr *Rogberg*, med förslag till ändrad lydelse af 68 och 70 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 37, af herr *Lindblad*, med förslag till ändrad lydelse af 59 § i lagen angående våghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 38, af herr *Ekelund*, om åvägabringande af effektiva lagbestämmelser för betryggande af skogens återväxt å område, hvarest besittningsrätt upplåtits åt utländing; och

n:o 39, af herr *Kinander*, med förslag om tillägg till § 7 i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855.

Vid föredragning af nedannämnda den 26 i denna månad bordlagda motioner:

n:o 40, af friherre *von Schwerin*, om åstadkommande af utredning angående lämpligheten af bestämmelser om ursprungsbeteckning å utländska ägg vid import till Sverige;

n:o 41, af herrar *Juhlin-Dannfelt* och *Odelberg, Theodor*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om anordnande af landtbrukshögskoleundervisning; samt

n:o 42, af herr *Bergström*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om undersökning i fråga om lämpligheten af statsbelöningar för märkligare framsteg på produktionens område;

beslöt kammaren hänvisa hvar och en af dessa motioner till ett tillfälligt utskott.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Lindblads* den 25 innevarande månad väckta, samma dag bordlagda motion, n:o 43, med förslag till ändring i vissa delar af förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Herr talmannen yttrade, att till behandling af tillfälligt utskott blifvit hänvisade nedannämnda motioner:

n:o 9, af herr *Petersson, Lorentz*, i fråga om åtgärder för folkuppfostningsväsendets utveckling i mera praktisk riktning;

n:o 40, af friherre *von Schwerin*, om åstadkommande af utredning angående lämpligheten af bestämmelser om ursprungsbeteckning å utländska ägg vid import till Sverige;

n:o 41, af herrar *Juhlin-Dannfelt* och *Odelberg, Theodor*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om anordnande af landtbrukshögskoleundervisning; samt

n:o 42, af herr *Bergström*, angående skrifvelse till Konungen med begäran om undersökning i fråga om lämpligheten af statsbelöningar för märkligare framsteg på produktionens område.

På särskilda propositioner beslöts, att dessa motioner skulle fördelas mellan två tillfälliga utskott, hvarterdera bestående af fem ledamöter med två suppleanter, äfvensom att motionerna n:is 9 och 41 skulle behandlas af tillfälliga utskottet n:o 1 samt motionerna n:is 40 och 42 af tillfälliga utskottet n:o 2.

På framställning af herr talmannen beslöts vidare, att val af ledamöter och suppleanter i dessa utskott skulle företagas vid kammarens sammanträde nästa lördag.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herrar *Boman* och *Berg*, *Volrath*, från och med den 29 innevarande januari till och med den 13 nästkommande februari.

Justerades sex protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,30 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.